अ पहिमाल गाउँपा लकाको

आ.व. २०७९।०८० को

नीति तथा कार्यक्रम

२०७९

भक्त संह ठेकरे बोहरा

अध्यक्ष

अ पहिमाल गाउँपा लका, खण्डेश्वरी दार्चुला

सुदुरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

मति २०७९।०३।१०

अ पहिमाल गाउँपा लकाको आ र्थक वर्ष २०७९/०८० को निति तथा कार्यक्रम

आदरणीय यस गरिमामय गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

सम्पुर्ण राजनितिक दलका पदा धकारी राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरु, शक्षक वर्ग, महिला, जेष्ठनागरिक, वुद्धिजी वहरु, उद्योग व्यापारी, युवा, वालवा लका, सुरक्षाकर्मी तथा पत्रकार मत्रहरु, सर्वप्रथम यहाँहरु सबैमा हार्दिक स्वागत तथा न्यानो अ भवादन व्यक्तगर्दछु ।

यस गाउँसभाको प्रारम्भमा गणतान्त्रिक संघीय राज्यव्यवस्था ल्याउनको ला ग यस धर्तीबाट प्राण उत्सर्ग गर्नु हुने महान सहिद तानसेन ठेकरे 'निरज', हरिराम संह महर (समुन्द्र), अमर धामी (पहाड) लगायत व भन्न कालखण्डमा प्रजातान्त्रिक, लोकतान्त्रिक, गणतान्त्रिक व्यवस्था स्थापनाको ला ग सहादत प्राप्त गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रदाञ्जली व्यक्त गर्दछु । साथै घाईते, अपाङ्ग बेपत्ता योद्धाहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै सु-स्वास्थ्यको कामना समेत व्यक्त गर्दछु ।

आदर णय सभासदस्यज्यू तथा महानुभावहरु,

नेपालमा स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचन मार्फत अ पहिमाल गाउँपा लकामा मलाई अध्यक्ष पदमा तथा मेरा टिमका सम्पूर्ण गाउँसभा सदस्यहरुलाई अत्या धक मत दिएर वजयी गराउनुहुने सम्पूर्ण अ पहिमाल गाउँबासी जनसमुदायहरुमा हार्दिक धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्दछु। साथै चुनावमा स्वच्छ प्रतिस्पर्धा गर्नुहुने राजनितिकदलहरु तथा उमेद्वारहरु प्रति हार्दिक कृतज्ञता प्रकट गदै अ पहिमाल गाउँपा लकाको समग्र वकास निमार्णमा सहयोगको अपेक्षा गदै सहमती र सहकार्यको मार्गमा अघि वढने प्रतिवद्धता समेत व्यक्त गर्दछु ।

सुन्दर समबृद्ध र वक सत अ पहिमाल निर्माणमा सम्पूर्ण अ पहिमालबासी नागरिक समाज, राजनितिक दलहरु, तथा सरोकारवाला निकायमा निरन्तर साथ, सहयोग र समर्थनको अपेक्षा राखेको छु ।

नेपालमा नयाँ सं वधान जारी भै सकेपछि, संघीय राज्य व्यवस्थाको महत्वपूर्ण अंग तथा जनताहरुको घरदैलोको सरकार स्थानीयतह गठन भएर यो दोस्रो चुनाव भर्खरै सम्पन्न भएको छ । नेपालमा संघीय राज्य व्यवस्था स्था पत हुन नदिनको ला ग देशमा व भन्न सं वधान वरोधी हर्कतहरु भए, प्रतिगमनकारी कदमहरु चलाए । जसले गर्दा

शशु गणतन्त्र तथा स्थानीय तहहरु संस्थागत नहुँदै तुहिने हुन की भन्ने जस्ता अनेकन आशङ्काहरु पैदा भए । तर पनि आज सं वधानका पक्षधर शक्तिहरु र लोकतन्त्रका पक्षधरहरु शक्तिहरुको जोडवलमा संघीयता स्था पत हुदै गएको छ । स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भै दोस्रो कार्यकाल समेत सुरु भएको छ ।

जनताले, जनताद्धारा, जनतामाथी शासन गर्ने लोकतान्त्रिक प्रकृया संस्थागत हुदै गएको छ । यसले स्थानीय सरकारहरु थप सस्थागत र ब लयो हुदै गइ रहेका छन् । हाम्रो अ पहिमाल गाउँपा लकाको हकमा समेत गाउँपा लकामा शुसासन, संस्थागत सुधार व त्तय अनुसासन तथा नीतिगत सुधार भै गाउँपा लकाको समग्र भौतिक, सामाजिक, आ र्थक सुधार हुने कुरामा वश्वस्त हुन म हार्दिक आव्हान गर्दछु ।

वगतको सरकारले गरेका राम्रा कामहरुको अपनत्व लदै निरन्तरता समेत दिइनेछ भने सुधार गर्नु पर्ने कामहरुको स मक्षा गदै गल्ती कमजोरीहरुबाट पाठ सक्दै आवश्यक सुधार गरी अघि बढिनेछ ।

अबको नवनिर्वा चत स्थानीय सरकारले अ पहिमाल गाउँपा लका सरकार संचालनमा सबै जनताहरुले क्षेत्रिय, जातिय, लैङ् गक, व र्गय लगायत वभेद महसुस नहुने गरी सवैको अपनत्व हुने र सबैको सहभा गता हुने जनउत्तरदायी शासन प्रणाली अनुरुप काम कार्वाहीहरु अगा ड वढाइने छ ।

आदरणीय गाउँ सभासदस्यज्युहरु,

अब म अगामी आ र्थक वर्ष २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रमले अवलम्वन गरेका सद्धान्तहरु लक्ष्य, उद्देश्यहरु तथा मार्गदर्शनहरु प्रस्तुत गर्दछु ।

- नेपालको सं वधानले निर्दिष्ट गरेको नीति निर्देशक सद्धान्त, मौ लकहकहरु तथा समतामुलक समाज निर्माण गरी समाजवाद प्रति प्रतिबद्धता रहदै स्थानीय सरकारलाई शसक्त र सवल बनाउने ।
- दिगो वकास लक्ष्यहरू ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ।
- आव धक योजनाका लक्ष्य तथा उद्धेश्यहरू ।
- संघीय मा मला तथा स्थानीय वकास मन्त्रालयको मार्ग निर्देशनहरू ।

- नेपाल सरकारको १५ औ योजनाको लक्ष्य तथा उदेश्यहरू ।
- नेपाल सरकारको आ.व. २०७९/०८० को नीति कार्यक्रम तथा वजेट ।
- सूदुरपश्चिम प्रदेश सरकारको आ.व.२०७९/०८० को नीति कार्यक्रम तथा वजेट ।
- व भन्न सरोकारवाला निकायहरूसंगको छलफल अन्तर क्रयाबाट प्राप्त सल्लाह सुझावहरू ।
- बिषयगत शाखा, उपशाखा, वडाहरूबाट प्राप्त सल्लाह सुझावहरू ।

माथी उल्ले खत मार्गदर्शनलाई आधार बनाएर आगामी आ र्थक वर्ष २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ ।

अ पहिमाल गाउँपा लकाको आ.व. २०७९।०८० को नीति तथा कार्यक्रमका उदेश्यहरु निम्न रहेका छन :

१) दिगो वकासका पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।

२) अ पहिमाल गाउँबासीको आ र्थक सामाजिक क्षेत्रको वकासमा प्राथ मकता दिने ।

३) गाउँपा लका प्रति आम जनसमुदायको आस्था बृद्धि गर्ने ।

४) सेवा प्राप्तिमा सर्वसुलभता, छितो र गुणस्तरीयता कायम गर्ने ।

५) सामाजिक न्याय सहितको समतामुलक समाज निर्माण गर्ने ।

६) कृ ष क्षेत्रको बिकास गरी कृ ष आधुनि ककरण बजारीकरण र व्यवसायीकरण गरी स्वरोजगार मुलक बनाउने ।

७) पर्यटन क्षेत्रको बिकास गरी अ पहिमाल गाउँपा लकालाई सूदुरपश्चिमको उत्कृष्ट पर्यट कय गन्तव्यको रुपमा बिकास गर्ने ।

८) वन तथा वातावरणीय क्षेत्रको वकास गरी पर्या पर्यटनको बिकास गर्ने ।

९) शै क्षक क्षेत्रको वकासमा प्र व धमैत्री शक्षण व ध तथागुणस्तरिय शक्षा प्रदान गर्ने ।

१०) स्वास्थ्य क्षेत्रको वकास गरी गुणस्तरिय तथा सर्वसुलभ स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था गर्ने ।

मा थ उल्ले खत उदेश्य पुरा गर्न आ.व. २०७९।०८० को नीति तथा कार्यक्रमका प्राथ मकताहरु

१) भौतिक पूर्वाधार तर्फका वद्यालय भवन, स्वास्थ्य चौकीहरु पर्यट कय पदमार्ग, सडक पूर्वाधार दिगो र भरपर्दो संरचना निर्माणमा जोड दिने ।

२) कृ ष क्षेत्रको व्यवसायीकरण, बजारीकरण कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

३) स्वास्थ्य सेवालाई सर्वसुलभ र प्रभावकारी बनाउने ।

४) वशेषज्ञ च कत्सकबाट स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने ।

५) पर्यटन क्षेत्रको वकास गरी पर्यटन गुरुयोजना लागुगर्ने ।

६) शक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न प्र व धमैत्री शक्षण व धहरु लागु गर्ने।

७) रोजगारको अवसरहरु वृद्धि गर्ने।

८) सामाजिक सुरक्षा भत्ता वतरणमा व्यवस्थित र सहजता ।

९) संस्थागत वकासमा जोड दिने ।

१०)वन तथा वातावरण संरक्षणमा जोड दिने ।

११)स्वच्छ पारदर्शी, जनमैत्री र भष्ट्राचारमुक्त सार्वजनिक सेवा संचालन गर्ने ।

१२)लैङ् गक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणमा जोड दिने ।

१३)राजश्व सुधार योजना निर्माण गरिनेछ ।

१४)स्वच्छ खानेपानीको पहुँच वस्तार गरिनेछ ।

१५)उत्पादन मुलक क्षेत्रको व्यवसायिकता र उद्यम शलताको वकास गरी गरिवी न्यूनीकरण कार्य गरिनेछ ।

<u>आ थक वकास</u>

<u>कृ ष/पशुपंक्षी</u>

१. कृषकहरुको लगत संकलन तथा वर्गीकरण गरी कृषक परिचयपत्र वतरण गरिनेछ ।

२. चस्थान केन्द्र (Cold Store) को स्थापनाको ला ग सम्भाव्यता अध्ययन गरी निर्माण गर्नको ला ग आवश्यक व्यवस्था मलाईनेछ ।

३. कृषकको आय आर्जनमा वृद्धिको ला ग भूगोल सुहाउँदो बालीमा पकेटक्षेत्र घोषणा गरी व्यवसायिक खेती प्रणाली लागु गरिनेछ ।

४. व्यवसाय गर्न चाहने युवाहरुलाई स्वरोजगार कार्यक्रम संचालन गरी सामुहिक खेतीको अवधारणा अगा ड बढाईनेछ । सो कार्यको ला ग सार्वजनिक जग्गा भाडामा उपलव्ध गराउने नीति लइनेछ ।

५. भेडा तथा बाख्रा श्रोत केन्द्र स्थापनाको ला ग सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

६. प्राङगारिक मल उत्पादनमा जोड दिई भकारो सुधार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

७. "अर्गानिक अ पहिमाल"कार्यक्रम संचालन गरी कृ ष र पशुपालन क्षेत्रमा अ पहिमाल ब्राण्ड स्थापना गरिनेछ ।

८. स्याउ र सीमीमा आत्मनिर्भर भइ निर्यात गर्ने व्यवस्था मलाइनेछ ।

९. मसलावाली मुख्यगरी खुर्सानी, हलेदो (बेसार), क्षेत्तेली रायो, अदुवा, धनीया, लसून, प्याजमा आत्मनिर्भर भै निर्यात समेत गरिनेछ ।

१०. भेडा तथा बाख्रा पालन गर्ने कसानहरुलाई उत्पादन तथा वक्रीमा प्रोत्साहन स्वरुप अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

११. स्थानीय वनस्पती तेल तथा तेलहन वालीको खेती गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ। यसले तेलमा स्थानीय जनताहरुको खर्च कटौतीमा मद्धत पुग्ने वश्वास लएको छु ।

१२. स्थानीय उत्पादनहरुको संकलनगरी वक्री गर्न "कोशेली घर" स्थापना तथा संचालन गरिनेछ ।

१३. ज मन बैंक स्थापना गरी बाँझो ज मन, सार्वजनिक ज मन, निजी ज मनको लगत संकलन गरी कृ ष तथा पशुजन्य व्यवसायगर्दा व्यक्तिहरुलाई भाडामा दिई उत्पादन वृद्धि गरिनेछ ।

१४. कृ ष तथा पशु स्वास्थ्य श वर संचालन गरिनेछ ।

१५. वउ स्रोत केन्द्र तथा वउ बैंक स्थापना गरिनेछ ।

१६. प्रदेश सरकार संघीय सरकारको सहकार्यमा बहुचेम्वर कोल्डस्टोर निर्माण गरिनेछ ।

१७. स्याउ र ओखरको हाइटेक नर्सरी स्थापना गरिनेछ ।

१८. आत्मनिर्भरताको ला ग कृ ष उत्पादन कार्यक्रम प्रदेश सरकारसँगको लागत साझेदारीमा संचालन गरिनेछ ।

१९. पशु नश्ल सुधार गर्न कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२०. कृ ष तथा पशुपंक्षीहरुमा रोग र करा नियन्त्रणको ला ग आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै पशु खोप अ भयान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२१. गाउँपा लकालाई मासुमा आत्मनिर्भर बनाई आयात प्रतिस्थापन गर्न सबै वडाहरुमा भेडा, बाख्रा तथा कुखुरापालन कार्यक्रम संचालन गरी बजारीकरणको ला गसमेतको ला ग बजेट वनियोजन गरिनेछ ।

२२. स्थानीय जातको चोतो, कोइरा, काकनु, चनु, पल्ती, फापर, जौ, कालो तथा सेतो स म, बाँको, सोट्टा, जिम्वु, भोटे लसुन जस्ता लोपोन्मुख वालीको संरक्षण गरिनेछ ।

२३. कृ ष क्षेत्रको वकासको ला ग कृ ष वकास अ धकृत तथा सवै वडाहरुमा पशु तथा कृ ष प्रा व धकहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

२४. सहकारी संघ संस्थाहरुसंगको सहकार्यमा आवश्यक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

वन, वातावरण तथा वपद व्यवस्थापन

१) पर्या पर्यटनलाई सहयोग पुग्नेगरी वातावरण स्वच्छता अ भयान संचालन गरिनेछ । साथै स्थानीय (मकरीगाड/खण्डेश्वरी) बजारमा डम्पिङ्ग साईट निर्माण गरिनेछ ।

२) "गाउँमा हरियाली मनमा खु सयाली" कार्यक्रम संचालन गरि प्रत्येक बस्तीमा एक घर एक बहुव र्षय फलफूल वरुवा लागाउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।

३) सामुदायिक वनलाई व्यवस्थित गर्न सामुदायिक वन उपभोक्ता स मतिको क्षमता वकासको ला ग आवश्यक कार्यक्रमको संचालन गरिनेछ ।

४) सामुदायिक वनको आन्तरिक आम्दानीको १० प्रतिशत स्थानीय सरकारलाई बुझाउने व्यवस्था मलाईनेछ ।

५) नदी तथा तटिय क्षेत्रमा पहिरोको जो खम युक्त क्षेत्रमा निगालो, बाँस, वेत, उ त्तस लगायत प्रजातिका वरुवा वृक्षारोपण गरिनेछ । पहिरो नियन्त्रण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

६) मनसुन जन्य वपद प्रतिकार्य योजना बनाई लागु गरिनेछ ।

७) वपद व्यवस्थापन कोष स्थापना गरी राहत वतरणलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईनेछ ।

८) स्थानीय वपद उत्थानशील कार्यढाँचा तर्जुमा गरी यसै आ.व. दे ख लागु गरिनेछ ।

९) वातावरणमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणा लागु गरिनेछ ।

१०)सामुदायिक भवनहरुमा जडीवुटी खेती फलफूल खेती संचालन प्रोत्साहन गरिनेछ।

भाषा संस्कृति तथा पर्यटन वकास

१) अ पहिमाल गाउँपा लकालाई सुदूरपश्चिमको उत्कृष्ट पर्यटकीय गन्तव्यको वकास गर्न " भजिट अ पहिमाल" कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२) अ पहिमाल गाउँपा लकाको उत्कृष्ट पर्यटकीय ठाउँहरुको पहिचान गरी डजिटल पर्यटकीय रुट निर्माण गरिनेछ। साथै रुटमा पर्यटन पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

३) पर्यटन क्षेत्रको दिर्घका लन तथा आव धक योजना निर्माण गरी अ पहिमाल गाउँपा लकालाई नेपालकै उत्कृष्ट पर्यट कय गन्तव्यको रुपमा निर्माण गरिनेछ ।

४) पर्यटन प्रबर्द्धनमा निजी क्षेत्रको लगानीलाई प्रोत्साहन गर्न आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।

५) जनसहभा गतामा आधारित पर्यट कय रुटहरुमा अवस्थित ग्रा मण बस्तीहरुलाई हेरिटेज होमस्टेको रुपमा वकास गरि परम्परागत शैलीका घर निर्माणलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

६) ओखल, खण्डेश्वरी, मकरीगाड, घुसा, खायकोटमा पर्यट कय सूचना केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।

७) अ पहिमाल भ्रमण गर्ने पर्यटकहरुको सहजताको ला ग स्थानीय युवाहरुलाई पथ प्रदर्शक (**Tourist Guide**) को ता लम संचालन गर्न नेपाल पर्यटन बोर्डसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

८) स्थानीय स्रोत साधनलाई प्राथ मकता दिई स्थानीय निर्माणमा स्लेट, काठ तथा अन्य सामग्री प्रयोगमा प्राथ मकता दिइनेछ।

९) अ प वेसक्याम्प दे ख सुर्मा सरोवरसम्मको पर्यट कय पदमार्ग निर्माण गरिनेछ ।

१०) क्षेती घाजिरलाई धा र्मक पर्यट कय क्षेत्रको रुपमा वकास गरिनेछ ।

११) जन्म, ववाह, न्वारन, छैठी तथा अन्य भोज भतेरमा हुने तडक भडक तथा फजुल खर्च न्यूनीकरण गर्न आवश्यक नीति बनाई लागु गरिनेछ ।

१२) गाउँपा लका भत्र रहेका ऐतिहा सक, प्राचीन तथा धा र्मक महत्व बोकेका मठमन्दिर, धा र्मक स्थलहरुको संरक्षण सम्बर्द्धन तथा पुर्निर्माण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१३) साह सक पर्यटन क्षेत्रको वकास गर्न हनिहन्टिङ (भर मौरीको मह निकाल्ने) कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै भरमहबाट आयआर्जनमा समेत सहयोग पुग्नेछ ।

१४) अ पसेतु निर्माणलाई प्राथ मकता दिई शाह सक खेल बन्जिजम्पिङको समेत सम्भावना अध्ययन गरिनेछ ।

१५) ऐतिहा सक प्रा चन स्याउजे मन्दिर पुन: निर्माण गरिनेछ ।

१६) क्षेत्तेली भाषा संरक्षणको ला ग आवश्यक नीति तथा कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।

१७) मल्देशी भेषभुषा तथा संस्कृतिको संरक्षणको ला ग आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१८) सतोली सौका समुदायको भाषा, भेषभुषा, संस्कृतिको संरक्षणको ला ग आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१९) अ पहिमालको भाषा संस्कृति तथा पर्यटन क्षेत्रको वकासको ला ग मल्देश कृ ष पर्यटन तथा व्यापार मेला कार्यक्रमको आयोजना गरिनेछ ।

२०) अ पहिमालको समग्र संस्कृतीको जगेर्ना गर्न मल्देश सांस्कृतिक संग्रालय स्थापना गरिनेछ ।

<u>उद्योग तथा लघु उद्यम</u>

१) भाङ्गो खेतीको उत्पादनको ला ग आवश्यक कानून बनाई भाङ्गोका कपडा र दाना उत्पादन गरी तेल तथा आचार उत्पादन समेत गर्ने गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२) अल्लोको उद्योग संचालन गरी धागो तथा कपडा उत्पादनमा जोड दिइनेछ। साथै अल्लो खेती लाई प्राथ मकता दिइनेछ ।

३) कुटानी पसानी उद्योग संचालनमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ । साथै सुधारिएको घट्ट निर्माणमा समेत आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

४) मसला उद्योग स्थापना गरी खुर्सानी, बेसार (हलदी) धनीयामा आत्मनिर्भर बनाई बजारिकरणको समेत व्यवस्था गरिनेछ ।

५) ऊन प्रशोधन उद्योग संचालन गरी ऊनी कपडा उत्पादनमा जोड दिईनेछ ।

६) लघुउद्यम वकास कार्यक्रम मार्फत मठाई उत्पादन, सलाईकटाई मार्फत स्वरोजगार कार्यक्रम लगायत उद्यम शलता कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

७) एक वडा एक उद्योग एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

८) जडीवुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना गरिनेछ।

९) ग्रा मण औद्यो गक ग्राम स्थापना गरिनेछ ।

१०) पराम्परागत कोलु पुर्नस्थापना गरिनेछ । यसले केही हदसम्म भएपनि तेलको अभाव पुर्ति गर्नेछ भने परम्परागत ज्ञान सीपको हस्तारन्तरण तथा पर्यटन वकासमा समेत सहयोग पुग्नेछ ।

स्वरोजगार तथा गरिबी निवारण

१) प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत वकास निर्माणका कामहरुलाई थप प्रभावकारी र व्यवस्थित गरिनेछ ।

२) "अध्यक्ष स्वरोजगार" कार्यक्रम संचालन गरी प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमसँग साझेदारीमा निर्माण सामग्री खरिद तथा ६० दे ख ६७ बर्ष उमेर समुहका नागरिकहरुलाई समेत समेट्ने गरी स्वरोजगार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यसको ला ग आवश्यक कार्य व ध बनाईनेछ ।

३) गरिब घरपरिवार पहिचान तथा परिचयपत्र वतरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४) गरिवी निवारणकाला ग लघुउद्यम वकास कार्यक्रम अन्तर्गत उद्यमीको स्तरोन्तरी आवश्यकता पहिचान पुनर्ताजगी ता लम संचालन गरिनेछ ।

५) युवा तथा उद्यमीहरुलाई माग र आवश्यकताको आधारमा सीपमुलक ता लम संचालन गरिनेछ ।

६) परम्परागत सीपको पहिचान तथा ता लम प्राप्त व्यक्तिहरुलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरिनेछ ।

महिला तथा बालबा लका तथा जेष्ठ नागरिक

१) जेष्ठ नागरिक मलन केन्द्र संचालन गरिनेछ । यस केन्द्रमा जेष्ठ नागरिकहरुसँग युवाहरुको ज्ञान सीप तथा अनुभव आदानप्रदान गर्ने अन्तरकृया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२) जेष्ठ नागरिकहरुलाई दिदै आएको सामाजिक सुरक्षा भत्ता वतरण कार्यलाई व्यवस्थित गरी सम्बन्धित वडा कार्यलय मार्फत वतरण गर्ने व्यवस्था मलाईनेछ ।

३) जेष्ठ नागरिकसँग अध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरी प्रत्येक बस्तीहरुमा जेष्ठ नागरिकसँग भेटघाट तथा अन्तरकृया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४) एकल महिलासँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरी लघुउद्यम सलतासँग जोडी आत्मनिर्भर बनाउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

५) बालबा लकाहरुको हक अ धकार सुनिश्चित गर्दै बाल क्लवहरु स्थापना गरिनेछ । साथै असाहय अनाथ बालबा लकाको अ भभाव कय जिम्मेवारि गाउँपा लकाले लने गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

६) महिलाहरुको पराम्परागत ज्ञान तथा सीपलाई संरक्षण गरी थप आधुनि ककरण गरी उत्पादन तथा व्यवसायिकरणमा जोड दिईनेछ ।

७) महिला शसक्तिकरण कार्यक्रम संचालन गरी घरेलु हिंसा, यौन हिंसा, बाल ववाह, बहु ववाह जस्ता कुरिती, कुप्रथा निर्मुलन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

८) सबै क्षेत्रमा महिलाहरुको सहभा गतालाई सुनिश्चित गर्ने गरी आवश्यक नीति नियम बनाई लागु गरिनेछ ।

९) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सीपमुलक ता लम प्रदान गरी व्यवसायसँग जोडी आत्मनिर्भर बनाउने तर्फ जोड दिईनेछ ।

१०) 'ग' र 'घ' वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता दिईने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

११) द लत वर्ग उत्थान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१२) एकल पुरुषहरुलाई (विदुर) दिदै आएको सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१३) लैं गक समानता तथा सामाजिक सामावे शकरण मुल प्रवाहिकरणरणनितिलाइ प्रभावकारी ढंगले लागु गरिनेछ ।

<u>स्वास्थ्य</u>

१) १० शैयाको अस्पताललाई अगामी आ थक वर्ष भत्र सम्पन्न गरी वशेषज्ञ च कत्सक सहितको गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा उपलव्ध गरिनेछ ।

२) स्वास्थ्य चौकीहरुबाट प्रदन गरिने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाई छिटो, छरितो गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ ।

३) सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रहरुलाई स्तरोन्नती गरी स्वास्थ्य चौकीमा वकास गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । साथै दुर्गम भेगहरुमा थप सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।

४) स्वास्थ्य वमा कार्यक्रमलाई थप वस्तार गरी प्रत्येक घरधुरीलाई अनिवार्य स्वास्थ्य वीमा कार्यक्रममा आवद्ध गरिनेछ । साथै रिफर सेन्टरसँगजोड्न आवश्यक व्यवस्था मलाईने छ ।

५) मातृ शशु मृत्युदरलाई शुन्यमा झार्न उपाध्यक्षसँग गर्भवती र सुत्केरी महिला कार्यक्रम संचालन गरी उपाध्यक्ष पोषण कार्यक्रम संचालन गरी थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।

६) घुसा, पाथा र खण्डेश्वरी स्वास्थ्य चौकीमा गुणस्तरिय ल्याव सेवा संचालन गरिनेछ। साथै गर्भवती महिलाहरुलाई भ डयो एक्सरेबाट निय मत चेकजाँच गर्ने व्यवस्था मलाईनेछ ।

७) टेलीहेल्थ कार्यक्रम तथा टेली मे ड सन कार्यक्रम संचालनलाई प्राथ मकता दिईनेछ।

८) महिला स्वास्थ्य स्वयंम से वकाहरुको क्षमता वकास ता लम संचालन गरी स्वयंम से वकाहरुलाई प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।

९) क्यान्सर, मेरुदण्ड र पक्षघात जस्ता गम्भिर प्रकृतिका वरामीहरुलाई मा सक भत्ता व्यवस्था गरिनेछ । साथै दिर्घरोगी गरिव असहाय वरामीहरुलाई आवश्यक आ थक सहयोगको व्यवस्था मलाईनेछ ।

१०) कुनै मे डकल कलेजसँग सम्झौता गरी स्वास्थ्य चौकीहरुबाट भर्चुअल माध्यमबाट वरामी चेकजाँचको व्यवस्था गरी यसै वर्ष दे ख वशेषज्ञ च कत्सक सेवा प्रदान गरिनेछ। यस कार्यक्रमले अ पहिमाल गाउँपा लका बासी जनताहरुको स्वास्थ्य उपचारमा करोडौ खर्च हुने स्थितिलाई न्यूनिकरण गरी स्वास्थ्य चौकीबाटै गुणस्तरिय सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवा पाउने वातावरण मलाईनेछ ।

११) घरदैलो मै स्वास्थ्य सेवा पुर्याउन प्रत्येक महिना स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई प्रत्येक घरमागई नागरिकको आधारभुत स्वास्थ्य चेकजाँच गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१२) तत्कालै सु.प. सरकारसँग समन्वय गरी आकस्मिक गर्भवती वा सुत्केरीलाई तत्कालै उपचार गर्नुपर्ने दे खएमा हे लकप्टर मार्फत उद्धार गरिनेछ।

१३) "मेरो स्वास्थ्य मेरो जिम्मेवारी" कार्यक्रम मार्फत प्रत्येक वडाहरुमा योग श वर संचालन गरि स्वच्छ आहार वहार, स्वच्छ जीवनशैली यापन गर्ने जनचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१४) गाउँपा लकामा एउटा आयुर्वेदिक अस्पताल निर्माणकोला ग आवश्यक पहल गरिनेछ।

१५) स्थानीय परम्परागत उपचार पद्धतिलाई आयुर्वेद च कत्सासँग जोड्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१६) बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रमलाइ निरन्तरता दिइनेछ ।

<u>शक्षा</u>

१) अ पहिमाल गाउँपा लकाको शक्षा क्षेत्रको आमुल परिवर्तन गरी सर्वमुलभ गुणस्तरिय शक्षा प्रदान गर्न १० वर्षे शै क्षक रणनितीक योजना बनाई लागु गरिनेछ । साथै उक्त योजनाको ला ग शक्षा सम्मेलनको आयोजना समेत गरिनेछ।

२) स्थानीय आवश्यकता व शष्टता तथा चाहनाहरुलाई समावेश गरी स्थानीय ज्ञान,

३) सीप, प्र व ध, संस्कृति, पराम्परा, रितिरिवाज, भाषा भेषभुषा आदि वषयबस्तु समेटी स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी यसै आ र्थक वर्ष दे ख सबै वद्यालयहरुमा लागु गरिनेछ ।

४) वद्यालयलाई थप गुणस्तरिय र अ भभावकहरुलाई थप जिम्मेवार बनाउन "हाम्रो वद्यालय हामी बनाउँछौं" कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । उक्त कार्यक्रम संचालनको ला ग स्वंयमवेवक शक्षक व्यवस्थापन, वद्यालय कर्मचारी तथा वद्‌यालयको शै क्षक व्यवस्थापन, प्रशासन सुधार लगायतको कार्यको ला ग वद्‌यालयमा एकमुष्ट अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ । वद्यालय शै क्षक क्षेत्र सुधार कार्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

५) वद्यालयहरुमा शक्षक भर्ना गर्दा अनिवार्य शक्षक लाईसेन्सको व्यवस्था गरिनेछ । हाल कार्यरत लाईसेन्स नभएका शक्षकहरुले अगामी शै क्षक सत्र भत्र अनिवार्य शक्षक लाईसेन्स लनुपर्नेछ ।

६) हाल संचालनमा रहेका वद्यालय भन्दा बाहिरका बाल वकास केन्द्रहरुलाई खारेज गरिएको छ । शै क्षक नक्साङ्कन गरी आवश्यकता र औ चत्यताको आधारमा बाल वकास केन्द्रहरु स्थापना गरिनेछ ।

७) स्थाई, करार, राहत शक्षक तथा कर्मचारी वद्यालय कर्मचारीहरुको तलव भत्ता मा सक भुक्तानी गर्ने व्यवस्था मलाईनेछ ।

८) शक्षण संस्था तथा शै क्षक गुणस्तर सुधारको ला ग शक्षक तथा व.व्य.स. हरुको शै क्षक भ्रमण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

९) प्रत्येक वद्यालयमा वद्यार्थीहरुको मा सक स्वास्थ्य चेकजाँचको व्यवस्था गरिनेछ ।

१०) प्रत्येक वद्यालयमा खाना पकाउने ग्याँस चुलो वा ईन्डक्सन चुलोको व्यवस्था गरिनेछ ।

११) बालबिकास सहजकर्ताहरुले अनिवार्य बालबिकास ता लम तथा मन्टेश्वरी ता लम लनुपर्नेछ । वद्यालयमा कार्यरत ता लम न लएका बालबिकास सहजकर्ताहरुले आगामी शै क्षक सत्र भत्र सो ता लम लनुपर्नेछ र वद्यालय बाहिर स्थापना हुने बालबिकास केन्द्रहरुमा ता लम प्राप्त व्यक्तिलाई मात्र भर्ना गरिनेछ ।

१२) शक्षा क्षेत्रलाई प्र व ध मैत्री बनाउन प्रत्यक वद्यालयमा यसै आ.व. भत्र निशुल्क ईन्टरनेट वाईफाई सेवा संचालन गरिनेछ ।

१३) शै क्षक गुणस्तर वृद्धि गर्न शक्षकहरुलाई प्र व धमैत्री शक्षक शक्षण ता लमहरु संचालन गरिनेछ ।

१४) आधुनिक शक्षण प्रणाली लागु गरी बालबिकास कक्षा तथा आधारभुत तह (१-८) सम्मको कक्षाहरुमा नमुनाको रुपमा डजीटलबोर्ड मार्फत पठनपाठन सुरु गरिनेछ ।

१५) खण्डेश्वरी मा. व.लाई नमुना शै क्षक केन्द्रको रुपमा वकास गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१६) माध्य मक वद्यालयमा वषयगत शक्षक दरबन्दीको ला ग शक्षक अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

१७) गरिब, असाहाय जेहेन्दार तथा वकट वस्तीका वद्यार्थीहरुलाई छात्रवासको व्यवस्था गरिनेछ ।

१८) स्थानीय अल्पसंख्यक वद्यार्थीहरुलाई दिदै आएको छात्रवृ त्त कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ । कक्षा १२ सम्मको शक्षा निशुल्क र अनिवार्य गरिनेछ।

१९) शक्षक दरबन्दी मलान गरी अपुग शक्षक दरबन्दीको ला ग संघीय सरकारसँग दरबन्दी माग गरिनेछ ।

२०) पुर्व वद्यार्थी समाज तथा शै क्षक क्षेत्रमा काम गर्ने संघ संस्थाहरुसँगको सहकार्यमा वद्यालय सुधार योजना लागु गरिनेछ ।

२१) भर्चुअल माध्यमबाट शकाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

२२) प्रत्येक वद्यालयका बाल वकास केन्द्रहरुलाई मन्टेश्वरी मोडलमा आधारित बालबिकास केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।

२३) प्रत्येक मा. व., आधारभुत वद्यालयहरुमा ICT Lab(ल्याव) तथा वज्ञान प्रयोगशाला स्थापना गरिनेछ।

२४) बाली वज्ञान कक्षालाई थप प्रभावकारी बनाई संचालन गरिनेछ । साथै वद्यार्थीहरुलाई कसानसँग जोड्ने गरि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

२५) शक्षक तथा वद्यार्थीहरुलाई सक्दै, सकाउदै, पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम संचालन गरी अनिवार्य श्रमसँग जोड्ने गरी आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम बनाईनेछ ।

२६) खण्डेश्वरी मा व मा CTEVT को प्र व धक शक्षा, पशु वज्ञान तथा ओभर सयर लगायत प्रा व धक शक्षा पठन पाठनको व्यस्था गरिनेछ ।

२७) डाक्टर (MBBS) पढ्ने जेहेन्दार वद्यार्थीलाई जम्मा शुल्कको २० लाख छात्रवृतिको व्यवस्था गरिनेछ । साथै छात्रवृतिमा पढेका वद्यार्थीहरुले ५ वर्ष यसै गाउँपा लकामा अनिवार्य सेवा गर्नु पर्ने व्यवस्था मलाईनेछ ।

२८) वद्यार्थीहरुको शै क्षक, शारिरीक तथा सम्वेगात्मक वकासको ला ग अतिरिक्त कृयाकलाप संचालन गरी लागु गरिनेछ ।

२९) वद्यार्थीसँग अध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरी वद्यार्थीहरुसँग अन्तर क्रया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३०) स्थानीय स्काउट स मतिको गठन गरी आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ

३१) वद्यालय खानेपानी सरसफाइ स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रमलाइ निरन्तरता दिइनेछ ।

<u>संस्थागत वकास तथा सुशासन तथा व त्तय अनुशासन</u>

१) गाउँपा लकाको संरचनागत सुधारगरी संस्थागत वकास गर्न संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी कर्मचारी दरबन्दी निर्धारण (O&M) गर्ने कार्य गरिनेछ ।

२) गाउँपा लकाको दिर्घका लन रणनिति बनाई यसै आ.व. दे ख आव धक योजना बनाई गाउँपा लकाको योजनागत वकास गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

३) यसै आ.व. दे ख राजस्व सुधार योजना लागु गरी गाउँपा लकाको आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित गरिनेछ । साथै करको दायराहरु वृद्धि गरिनुका साथै राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्न आवश्यक कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।

४) मध्यका लन खर्च संरचना निर्माण गरी यसै आ.व. दे ख लागु गरिनेछ ।

५) संस्थागत वकासको मूल वाधक भ्रष्टाचार भएको हुँदा भष्टाचारमा शुल्य सहन शलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ । कानूनी शासन Rule of Law सुशासन, जनसहभा गता मुलक वकास जनउत्तरदायी सरकार, कार्यपा लका न्यायपा लका र व्यवस्था पकाको चेक एण्ड बालेन्स सद्धान्त अनुरुप गाउँसभा, कार्यपा लका, न्यायिक स मतिको कामलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

६) चुस्त दुरुस्त तथा छिटो छरितो प्रशासन नीति बनाईनेछ । साथै प्रमुख प्रशासकीय अ धकृत, शाखा प्रमुखहरु, वडा स चवहरु, संघसंस्थाका प्रमुखहरु, वद्यालयका प्र.अ.हरुको बा र्षक कार्ययोजना सम्झौता गरि सोही अनुरुप कार्य सम्पादन मुल्याङ्कन समेत गरि लागु गरिनेछ ।

७) कर्मचारीहरुको वृति वकासलाई ध्यानमा राखी आवश्यक ता लमहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।

८) असल कार्यको ला ग पुरुस्कृत गलत कार्यको ला ग दण्डित नीति लई कर्मचारी प्रोत्साहन स्वरुप पुरुस्कृत हुने व्यवस्था गरिनेछ ।

९) उपभोक्ता स मतिबाट निर्माण गरी भुक्तानी हुने रकमको उपभोक्ता स मति गठन तथा संचालन कार्य व ध संशोधन गरी प्रत्येक उपभोक्ताहरुको खातामा रकम जम्मा हुने व्यवस्था गरिनेछ ।

खानेपानी सरसफाई तथा वास युनिट

१) प्रत्येक घरधुरीलाई स्वच्छ खानेपानी उपलव्ध गर्ने नीति अनुरुप अ पहिमालको एक घर एक धारा नपुगेका वस्तीहरुमा यसै आ र्थक वर्ष भत्र खानेपानी आयोजना संचालन गरिनेछ । पानीको स्वच्छता मापन गर्ने कामलाइ निरन्तरता दिईनेछ । एन वासको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई प्रत्येक धाराको नक्साङ्कन गरिनेछ ।
२) खानेपानी मर्मत सम्बन्धी आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

खेलकुद

१) अ पहिमाल गाउँपा लकाको सम्तेली चौड खेल मैदानलाई प्रदेश स्तरिय हाईअल्टिच्युड खेल मैदान निर्माणको ला ग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
२) एक वडा एक खेल मैदान निर्माण गर्ने नीति लागु गरिनेछ ।
३) खेलकुद वकास स मतिलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाई युवाहरुको खेलकुद प्रतिको चासोलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
४) पा लका स्तरिय रनिङ्ग शल्ड कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

भौतिक पूर्वाधार वकास

१) अ पहिमाल गाउँपा लकाको सडक गुरुयोजना बनाई लागु गरिनेछ ।
२) गाउँमा पराम्परागत रुपमा संचालनमा रहेका खेडी प्रथा, बाउरे प्रथालाई थप व्यवस्थित गरी निरन्तरता दिन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
३) अ पहिमाल गाउँपा लकाको सवै वडा कार्यालयमा पाँच वर्ष भत्र सडक बाटो पुर्याइनेछ । अगामी आ.व. भत्र तप शल सडकहरु निर्माण कार्य सुरु गरिनेछ ।
   (क) मकरीगाड, खण्डेश्वरी क्षेत्ती रणनैतिक सडक बहुवर्षे ठेक्का मार्फत निर्माण कार्य सुरु गरिनेछ ।

(ख) मकरीगाड पाटु घुसा खायकोट पर्यटन सडक यसै आ.व. भत्र ड. प.आर. बनाई अगामी आ.व. भत्र निर्माण कार्य सुरु गरिनेछ ।

(ग) ओखल चौ कवगर मज्जे सतोला हुदै नौगाड ग्रा मण सडक यसै आ.व. दे ख निर्माण कार्य सुरु गरिनेछ ।

(घ) रेला, लुम्थी, सौगन्ना, मकरीगाड ग्रा मण सडक यसै आ.व. दे ख निर्माण कार्य सुरु गरिनेछ ।

४) वपन्न नागरिक आवास कार्यक्रम तथा जनता आवास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

<u>न्यायिक स मति</u>

१) न्यायिक स मतिको कामलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ । न्यायिक कार्य व ध अनुरुप न्याय निरुपणको कामलाई प्रभावकारी ढंगले अघि बढाईनेछ ।

२) मेल मलाप केन्द्र सवै वडाहरुमा व्यवस्थित गरिनेछ । मेल मलाकर्ताहरुलाई थप ता लमको व्यवस्था गरी सरल सर्वसुलभ निश्पक्ष ढंगले मेल मलापको कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

३) न्यायिक स मति मेल मलापकर्ता, न्यायिक कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरुको ता लम संचालन गरी न्यायिक स मतिको क्षमताको वकास गरिनेछ ।

अन्तमा मा थ उल्ले खत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सल्लाह सुझाब तथा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण वडा अध्यक्षहरु प्रमुख प्रशा कय अ धकृत, बिषयगत शाखा प्रमुखहरु, राजनितिक दलका पदा धकारीहरु, उद्योग वा णज्य संघ, नागरिक समाज, आमा समुहहरु र शक्षक कर्मचारीहरु सबैमा हार्दिक आभार ब्यक्त गर्दछु । साथै यस नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नमा सहयोग गर्नको ला ग सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरुमा हार्दिक अनुरोध गर्दछु । साथै सुन्दर समबृद र बिक सत अ पहिमाल

निर्माणमा हातेमालो गरि सहमति र सहकार्यको वातावरण सहित अघिबढ्ने प्रतिबद्धता ब्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद

भक्त संह ठेकरे बोहरा

अध्यक्ष

अ पहिमाल गाउँपा लका खण्डेश्वरी दार्चुला